

डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली

आजपर्यंत विद्यापीठांनी संयुक्त कृषि संशोधन व
विकास समितीद्वारे संशोधन शिफारशी केलेले पिकनिहाय तंत्रज्ञान

पीक व वाण	: चवळी
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २००७
लागवडीविषयी तंत्रज्ञान व शिफारशी	: खरीप हंगामात वाली व चवळीच्या जोडओळीद्वारे अधिक हिरवा चारा मिळविण्यासाठी व कार्यक्षम किड व रोग नियंत्रणासाठी ट्रायकोडर्मा व्हिरिडीची ५ ग्रॅम प्रती किलो बियाणे या प्रमाणात बिजप्रक्रिया करून पीक ३० ते ४५ दिवसांचे असतांना ५ टक्के निंबोळी अर्क फवारण्याची शिफारस करण्यात येत आहे.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१४
इतर	: लेबल क्लेम नसलेले संशोधनाचे निष्कर्ष : चवळी, हरभरा आणि वाल या कडधान्य पिकांच्या उगवणपूर्व बियाणे कूज आणि उगवण पश्चात होणारी रोपाची मर कमी करून अधिक उत्पादन मिळण्यासाठी पेरणीपूर्वी बियाण्यास ट्रायकोडर्मा हर्जिअॅनम (डॉ.बासाकोकृवि निर्मित प्रजाती) प्रति किलो ५ ग्रॅम., कार्बेडॅझिम १ ग्रॅम या बीजप्रक्रियेची शिफारस करण्यात येते.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१५
खत व्यवस्थापनाबद्दल इतर शिफारशी	: शून्य मशागत पध्दतीने भात पिकानंतर रब्बी हंगामात अधिक उत्पन्न व नफा मिळविण्यासाठी चवळी पिकास दोन पाण्याच्या पाळ्या (फांद्या फुटण्याची व दाणे भरण्याची अवस्था) देवून शिफारशीप्रमाणे खताची मात्रा (२५:५०:०० नत्र:स्फुरद प्रती हेक्टर) बियाण्याच्या खाली देण्याच्या पध्दतीचा अवलंब करावा.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१६
खत व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: कोकणातील जांभ्या जमिनी रब्बी चवळीपासून अधिक उत्पन्न आणि नफा मिळविण्यासाठी प्रति हेक्टर २५:६०:४० किलो नत्र:स्फुरद:पालाश व ५ टन प्रति हेक्टर शेणखताच्या मात्रेसोबत रायझोबियम व स्फुरद विरघळविणाऱ्या जीवाणू संवर्धकाची (प्रत्येकी २५ ग्रॅम प्रति किलो बियाणे) बीज प्रक्रिया करावी.
काढणीपश्चात तंत्रज्ञानाबद्दल शिफारशी	: कोकणामध्ये चवळी व घेवडा बियाण्याची उगवणशक्ती (७५ टक्क्यांपेक्षा जास्त) दोन वर्षांपर्यंत राहण्यासाठी अॅल्युमिनीअम फॉईल बॅग वापरावी.
शिफारशीचा तपशिल (वर्षनिहाय)	: वर्ष - २०१८
खत व्यवस्थापनाबद्दल शिफारशी	: उत्तर कोकण किनारपट्टी विभागात खरीप भात-रब्बी चवळी पिक पध्दतीपासून अधिक उत्पादकता आणि आर्थिक फायदा मिळण्यासाठी दोन्ही पिकांना ७५ टक्के शिफारशीत खत मात्रा (भात- १००:५०:५० किलो नत्र, स्फुरद, पालाश प्रति हेक्टर आणि चवळी- २५:५०:० किलो नत्र, स्फुरद, पालाश प्रति हेक्टर), पिक अवशेष २ टन आणि स्फुरद विरघळणारे जीवाणू ३.५ किलो प्रती हेक्टर सहित भात पिकास गिरीपुष्प ३ टन व ३.५ किलो अझोस्फिरीलम तर चवळी पिकास ३.५ किलो रायझोबियम प्रति हेक्टर देण्याची शिफारस करण्यात येते.